

els mals de després de la guerra

La segona guerra del Golf o la guerra de l'Iraq, està dada i beneïda. Ha estat una guerra de disseny i pensada per a distreure milions de persones davant els televisors i sado-llar grans interessos econòmics internacionals. Ara més que mai, enmig de la revolució de les comunicacions, no sabem ni sabrem l'autèntica veritat, els motius, les conseqüències reals d'aquest nou acte de sadisme humà. Durant mesos tots preveïem que seria inevitable i els actors anaven posant a punt l'escena, amb arrogància i prepotència de grans productors teatrals per millor servir-se i utilitzar com a guanys seus els efectes especials, llegeixis nou armaments i artefactes teledirigits, gairebé intel·ligents. Ens anunciaven que tot estava a punt per esclafar un dictador que s'havia tornat perillós per als interessos de determinades potències gràcies, paradoxa de paradoxes, als subministraments d'armes i productes letals que elles mateixes li havien facilitat.

Els carrers de les ciutats i pobles d'Europa i de la resta del món s'han omplert de gom a gom de persones que clamaven un dia i un altre per aturar la guerra. Per intentar fer oir a qui no vol sentir-hi i fer veure a qui és cec d'ira i de prepotència que una nova guerra és un nou desastre per a la humanitat en el seu conjunt. I ara més que mai perquè la guerra també es viu i se sent de manera globalitzada per uns guerrers, ferotges i orgullosos, que tot ho fan en nom de Déu.

Les guerres han estat i són inadmissibles, fruit de la paranoia o els interessos d'uns pertorbats. Un cop engegada la maquinària bèl·lica, ben engrainada, serà difícil d'aturar-la, però cal no desesperar i hem d'insistir en el nostre clam i la nostra actitud per la pau. Els mals de després de la guerra són més cruentos, inhumans i injustos que els que provoca l'enfrontament violent. Són uns mals larvats que duren anys i que marquen consciències i separen vides, que tracen valls que separen per generacions col·lectius humans que haurien de viure en pau i col·laborar i ser solidaris amb les mancances dels uns i dels altres. Són desenes d'anys que difícilment cicatritzen les ferides. Els morts, per bé o per mal, deixen de patir i passen del record a l'oblit més o menys pietós amb el pas del temps.

Ara fa unes setmanes, en un reportatge televisiu, es recuperaven imatges impactants de com els vencedors de la guerra del 39, immediatament després d'acabada la lluita fratricida, desenterraven les seves víctimes i procedien a identificar-les i donar-los un lloc nominat per a descansar. Era just que així ho fessin perquè les víctimes ho havien estat d'una situació de crispació, enfrontament i violència irracional. Els vençuts, però, injustament, tot just ara tenen el mateix dret amb totes les limitacions que l'ordre democràtic d'uns hereus dels vencedors poden oposar-hi. Gràcies a la televisió i alguns periodistes avaladors de la memòria històrica s'han començat a localitzar les fosses comunes dels afusellats pel franquisme, tants anys en l'anonimat per por o per abdicacions. Per alguns es remenar velles històries que haurien d'estar molt oblidades, per altres és de justícia restituir del tot la memòria col·lectiva.

Una memòria de la qual també formen part tots els exiliats, els deportats, o com ara es diu, els fugitius, els desplaçats. I el pitjor per aquestes persones que han d'abandonar-ho tot és que el retorn, a la llarga o la curta, per molt benèvol que sigui, sempre té grans dosis de crueltat, de reobertura de ferides morals. Una crueltat presidida per la difícil aclimatació en una comunitat que de lluny ja no és com la que es va deixar. I, sobretot, una comunitat que ha d'estar disposada a desenterrar-ho tot, esventar els dimonis i els fantasmes, per d'una vegada assumir les responsabilitats criminals d'un bàndol i de l'altre. I, així, que la història ens ensenyi com deia Espriu a no caure en el pitjor dels pecats: la guerra entre germans, per sobre de religions i cultures.

Els mals de després de la guerra

són més cruentos, inhumans i injustos

que els que provoca l'enfrontament

violent. Són uns mals larvats que duren

anys i que marquen consciències

i separen vides